

Valsts dzelzceļa
administrācija

APSTIPRINU
Valsts dzelzceļa administrācijas
direktora p.i.
V.Stuppe
30.06.2025.

LATVIJA

Latvijas Nacionālās izpildes struktūras ziņojums par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/782 piemērošanu starptautiskajos dzelzceļa pasažieru pārvadājumos 2023.–2025. gadā

30.06.2025.

Nr. 5-22-6

1. Valsts izpildes struktūras identifikācija un funkcijas

Saskaņā ar Dzelzceļa likuma 33.³ panta pirmo daļu, Valsts dzelzceļa administrācija (turpmāk – VDA) ir kompetentā iestāde, kas Latvijā nodrošina dzelzceļa pasažieru tiesību uzraudzību starptautiskajos pasažieru pārvadājumos.

VDA darbojas kā nacionālā izpildes struktūra (NEB) Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 29. aprīļa Regulas (ES) 2021/782 par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (turpmāk – Regula (ES) 2021/782) izpratnē. Regula (ES) 2021/782 ir tieši piemērojama Latvijā un nosaka NEB tiesības un pienākumus attiecībā uz tās īstenošanu.

Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/782 33. panta pirmo punktu par alternatīvās strīdu izšķiršanas institūciju ir noteikts Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC). Tomēr faktiski PTAC šobrīd šo funkciju dzelzceļa pasažieru tiesību jomā neīsteno.

Latvijā dzelzceļa pasažieru tiesību uzraudzību veic divas izpildes struktūras:

- VDA, kas ir atbildīga par dzelzceļa pasažieru tiesību uzraudzību starptautiskajos pārvadājumos;
- Autotransporta direkcija, kas īsteno dzelzceļa pasažieru tiesību uzraudzību iekšzemes

maršrutos.

VDA ir valsts budžeta nefinansēta iestāde saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību noteikumiem. No 2010. gada 1. janvāra iestādes darbība tiek finansēta no dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai paredzētajiem līdzekļiem, kas noteikti Dzelzceļa likuma 10. panta otrās daļas 1. un 2. punktā.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2023. gada 3. oktobra rīkojumu Nr. 640 “Par Valsts dzelzceļa administrācijas 2024. gada budžeta apstiprināšanu”, VDA budžets 2024. gadam ir noteikts šāds:

- ieņēmumi – 575 446 EUR,
- izdevumi – 674 017 EUR.

Uz 2024. gada 31. decembri VDA bija nodarbināti 11 darbinieki, no kuriem 3 tieši nodarbojas ar pasažieru tiesību jautājumiem.

Dzelzceļa pasažieru tiesību aizsardzību papildus Regulai (ES) 2021/782 regulē arī šādi tiesību akti:

- Dzelzceļa likums,
- Dzelzceļa pārvadājumu likums.

Abi minētie likumi ir publiski pieejami tīmekļvietnē: www.likumi.lv.

Par informācijas nesniegšanu, informācijas nepienācīgu sniegšanu vai nepatiesas informācijas sniegšanu VDA ir paredzēta administratīvā atbildība Administratīvo sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā 3.panta pirmajā daļā un par šāda pārkāpuma izdarīšanu attiecīgajām personām piemēro administratīvo sodu.

2. Dalībvalstī paredzētie izņēmumi no Regulas (ES) 2021/782 piemērošanas

Saskaņā ar Dzelzceļa pārvadājumu likuma 4. un 4.¹ pantu, Latvijā ir noteikti izņēmumi no Regulas (ES) 2021/782 piemērošanas, izmantojot Regulas (ES) 2021/782 2.pantā Eiropas Savienības dalībvalstīm paredzēto rīcības brīvību.

Konkrēti:

1. Regula (ES) 2021/782 netiek piemērota attiecībā uz starptautiskajiem dzelzceļa pasažieru un bagāžas pārvadājumiem, ja tie tiek veikti starp stacijām, kuras atrodas Latvijā un valstī, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts.
2. Iekšzemes dzelzceļa pasažieru pārvadājumiem Latvijā Regulas (ES) 2021/782 prasības tiek piemērotas pilnā apmērā, izņemot Regulas Nr. [2021/782](http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/782) 10. pantu, kuru nepiemēro līdz 2030. gada 7. jūnijam.

3. Attiecībā uz dzelzceļa pasažieru pārvadājumiem vēsturiskā mantojuma dzelzceļa tīklā Regula (ES) 2021/782 nav piemērojama, izņemot tās 13. un 14. pantu, kas attiecas uz apdrošināšanu un atbildības minimumu.

3. Sūdzību izskatīšanas procedūra

Sūdzību izskatīšanas kārtība par starptautiskajos dzelzceļa pasažieru pārvadājumos konstatētajiem pasažieru tiesību pārkāpumiem ir noteikta Regulā (ES) 2021/782, konkrēti – 33.pantā. Regula (ES) 2021/782 attiecīgās prasības Latvijā ir tieši piemērojamas.

Papildu informācija pieejama VDA tīmekļvietnē sadaļā "Pasažieru tiesību aizsardzība": <https://www.vda.gov.lv/lv/pasazieru-tiesibu-aizsardziba>

4. Saņemto sūdzību statistika un analīze

Ziņošanas periodā netika saņemtas oficiālas sūdzības par dzelzceļa pasažieru tiesību pārkāpumiem starptautiskajos pārvadājumos. 2023. gada beigās saņemts viens informācijas pieprasījums, kas nav kvalificējams kā sūdzība.

Saņemto sūdzību rakstura apraksts un iespējamo modeļu analīze

Tabula 4.1 - Valsts izpildes struktūrai iesniegto sūdzību statistikas dati									
Gads	Sūdzību skaits	Sūdzību iemesls <i>* Ja iespējams, lūdzu, norādiet atbilstošās nodaļas pantu.</i>							Komentāri
		Pārvadājuma līgums, informācija un biļetes (II Nodaļa)	Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma atbildība par pasažieriem un viņu bagāžu (III Nodaļa)	Kavēšanās, nokavēti savienojumi un atcelti reisi (IV Nodaļa)	Personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām (V Nodaļa)	Drošība, sūdzības un kvalitatīvs pakalpojums (VI Nodaļa)	Informācija pasažieriem par viņu tiesībām (VII Nodaļa, 30. p.)	Citi	
No 2023. g. 7.jūnija – 2024.g. 7. jūnijam	0	-	-	-	-	-	-	1 Informācijas pieprasījums par starptautisko braucienu sarakstu; nav kvalificējams kā oficiāla sūdzība.	2023.g. beigās tika saņemts 1 privātpersonas informācijas pieprasījums par starptautiskā pasažieru pārvadājumu braucienu sarakstu Latvijā un tika sniegta atbilde.

No 2024. g. 7.jūnija – 2025. g. 7. jūnijam	0	-	-	-	-	-	-	-	-

5. Sankciju (sodi) piemērošana un preventīvie pasākumi

VDA kā nacionālajai izpildinstitūcijai (NEB) ir piešķirtas tiesības piemērot administratīvos sodus personām par attiecīgo pārkāpumu izdarīšanu.

Administratīvā atbildība ir paredzēta šādos gadījumos:

- ◆ Par informācijas nesniegšanu, nepilnīgas vai nepatiesas informācijas sniegšanu iestādei (saskaņā ar Administratīvo sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā 3. panta pirmo daļu)

Sods:

- Fiziskajai personai – brīdinājums vai naudas sods līdz 140 naudas soda vienībām (700 EUR);
- Juridiskajai personai – no 14 līdz 2800 naudas soda vienībām (no 70 līdz 14 000 EUR).

- ◆ Par nacionālās izpildinstitūcijas likumīgo prasību nepildīšanu vai tās amatpersonu darbības traucēšanu (saskaņā ar Administratīvo sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā likuma 4. pantu)

Sods:

- Fiziskajai personai – brīdinājums vai naudas sods līdz 140 naudas soda vienībām (700 EUR);
- Juridiskajai personai – no 14 līdz 2800 naudas soda vienībām (no 70 līdz 14 000 EUR).

Normatīvā regulējuma iniciatīvas:

- 2023. gadā tika izstrādāti priekšlikumi grozījumiem Dzelzceļa likumā, lai paredzētu administratīvo atbildību par konkrētu Regulas (ES) 2021/782 prasību pārkāpumiem.
- 2023. gadā tika sagatavots precizēts likumprojekts, ar kuru paredzēts noteikt administratīvo atbildību par Regulas (ES) 2021/782 prasību pārkāpumiem un VDA kā vienīgo Latvijā nacionālā izpildes struktūru (NEB), kas minēta Regulas (ES) 2021/782 31.pantā. Priekšlikumi un precizētais likumprojekts tika iesniegti atbildīgajai ministrijai virzīšanai izskatīšanai Ministru kabinetā un Saeimā, tomēr tie vēl nav pieņemti.

Piemēroto sankciju (sodu) statistika:

Tabula 5 – Statistika par piemērotajiem sodiem *)		
Gads	Piemēroto sodu skaits:	Sods vai naudas sods
No 2023. g. 7.jūnija – 2024.g. 7. jūnijam	0	0
No 2024. g. 7.jūnija – 2025. g. 7. jūnijam	0	0

*) **Piezīme:** Lai gan ziņošanas periodā sankcijas netika piemērotas, 2023. un 2024. gadā tika izstrādāti priekšlikumi grozījumiem Dzelzceļa likumā un arī attiecīgs likumprojekts, lai atbilstošā veidā nodrošinātu Regulas (ES) 2021/782 piemērošanu un noteiktu administratīvo atbildību par Regulas (ES) 2021/782 konkrētu prasību pārkāpumiem. Tās uzskatāmas par likumdošanas iniciatīvām ar preventīvu mērķi.

6. Veiktās uzraudzības darbības

Valsts izpildes struktūras veiktie uzraudzības pasākumi starptautisko dzelzceļa pasažieru pārvadājumu jomā (2023. g. 7. jūnijs – 2025. g. 7. jūnijs)

(1) 2023. gada beigās Lietuvas dzelzceļa pārvadātājs “*LTG-Link*” izteica interesi atsākt starptautiskos pasažieru pārvadājumus Latvijas teritorijā. VDA kā regulatīvā iestāde, pamatojoties uz Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2018/1795, veica ekonomiskā līdzsvara pārbaudes procedūru, lai izvērtētu, vai plānotais starptautiskais pārvadājums neapdraudētu esošā sabiedriskā pakalpojuma (PSO) pārvadājuma ekonomisko līdzsvaru attiecīgajā maršrutā. Informācija par šo procedūru tika publicēta VDA oficiālajā tīmekļvietnē.

(2) 2023. gada decembrī VDA veica pārvadātāja “*LTG-Link*”, kas sniegtu pārrobežu dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumus, civiltiesiskās atbildības seguma pārbaudi, pamatojoties uz Regulas (ES) 2021/782 14. pantu un Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām. Tika konstatēts, ka sākotnēji piedāvātais atbildības segums neatbilda Latvijā noteiktajam minimālajam apmēram pasažieru pārvadājumu jomā – 2 000 000,00 EUR. VDA pieprasīja nodrošināt atbildības seguma palielināšanu, kas arī tika izpildīts. Tā kā pārkāpums tika novērsts un prasības izpildītas, sankcijas netika piemērotas.

7. Secinājumi turpmākā attīstība

Ziņojuma periodā no 2023. gada 7. jūnija līdz 2025. gada 7. jūnijam būtiski dzelzceļa pasažieru tiesību pārkāpumi starptautiskajos pārvadājumos Latvijas teritorijā netika konstatēti.

- Pasažieru sūdzības šajā periodā netika saņemtas.
- Sankcijas (sodi) par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/782 prasību pārkāpumiem netika piemērotas.

VDA nodrošināja:

- pastāvīgu sadarbību ar Lietuvas dzelzceļa pārvadātāju “*LTG-Link*” saistībā ar starptautisko pasažieru pārvadājumu atjaunošanu Latvijas teritorijā;
- sabiedrības informēšanu par pasažieru tiesībām, tostarp sagatavojot un publicējot aktuālu informāciju VDA oficiālajā tīmekļvietnē, tajā skaitā par sūdzību iesniegšanas kārtību.

Turpmākās attīstības virzieni:

- Turpināt uzraudzības funkciju pilnveidi, nodrošinot atbilstību ES regulējuma prasībām un savlaicīgu risku identificēšanu;
- Sekot līdzi izmaiņām normatīvajā regulējumā, tai skaitā ES līmenī, un veikt nepieciešamos grozījumus nacionālajos normatīvajos aktos;
- Stiprināt sabiedrības informētību par pasažieru tiesībām, īpašu uzmanību pievēršot starptautisko pārvadājumu kontekstam;
- Uzturēt ciešu sadarbību ar ārvalstu pārvadātājiem un nacionālajām izpildinstitūcijām, lai nodrošinātu vienotu izpratni un regulējuma piemērošanu pāri robežām.

8. Kontaktinformācija

Kontaktpersona:

- **Vārds, uzvārds:** Māris Ankalniņš
- **Amats:** Starptautisko jautājumu un attīstības daļas vadītājs
- **Institūcija:** Valsts dzelzceļa administrācija
- **Tālrunis:** +371 67234226
- **E-pasts:** maris.ankalnins@vda.gov.lv